

Läget i länet

Tema: Energisituationen och risken för elbrist

Nuläge

Energisituationen i Sverige och Europa är kraftigt påverkad till följd av en rad faktorer och det drabbar såklart även Östergötland. Kraftigt minskade leveranser av naturgas från Ryssland till Europa och avställd kärnkraft i Frankrike medför att marginalerna för att upprätthålla balansen i elsystemet har minskat. Till det försämrade omvärldsläget tillkommer ett ökat importbehov då kärnkraftreaktorn Ringhals 4 är tagen ur drift fram till 23 februari. Osäkerheten ökar ytterligare när Oskarshamn 3 tas ur drift för reparationsarbete den 9-18 december. Detta gör att prisnivåerna på el är höga och kan stiga ännu mer. För att förbättra situationen behöver vi alla hjälpas åt att minska elanvändningen. Genom att minska elanvändningen dämpar vi elkostnaderna, minskar risken för elbrist i vinter och vi visar solidaritet.

Läget framåt

Förbrukningssiffror av el visar på en minskning av elanvändning med 4,3 procent i september och 6,3 procent i oktober jämfört med samma månader under 2021. Om den minskade elförbrukningen håller i sig under kommande månader minskar antalet timmar då Sverige har ett importbehov från 150 till 30 timmar. Om vi lyckas hålla kvar vid en minskad elförbrukning minskar risken för en frånkoppling av el (som kallas manuell frånkopplingsfrånkoppling, MFK) samtidigt ökar sannolikheten för att priserna minskar. Det kan dock förändras utifrån andra faktorer som exempelvis att Oskarshamn 3 tillfälligt stänger ned.

Utmaningar

Sett över hela året så har Sverige överskott på el och exporterar även el. Men det finns vissa tidpunkter under vintern då vi inte har tillräckligt med el, det kallas effektbrist. Svenska kraftnät bedömer fortsatt att risken för effektbrist är reell på grund av att Ringhals 4 är tagen ur drift samtidigt som omvärldsläget medfört en större osäkerhet avseende importmöjligheterna av el. Vi måste alltså planera och förbereda oss för att elen kan behöva kopplas bort under vissa timmar i vinter. Risken för att detta inträffar är större än under tidigare år.

För att minska risken med höga elpriser och en situation där elen måste kopplas bort är det viktigt att alla ser över sin elanvändning för att spara el och i vissa fall förskjuta konsumtionen av el. Genom att spara eller flytta vår elkonsumtion så kan vi jämna ut elförbrukningen över dygnet, och därmed sänka priset och minska risken för avbrott i vinter. Att spara el handlar om att sänka elpriset. Höga och fluktuerande elpriser påverkar idag näringslivet i stor utsträckning. Läget kan relativt snart förvärras drastiskt för enskilda företag på grund av elpriserna. Inte minst inom den elintensiva basindustrin.

Läget i länet

Tema: Energisituationen och risken för elbrist

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Länsstyrelsens uppdrag

Om elen kopplas bort kan undantag göras för användare som är viktiga för samhället, till exempel sjukhus och räddningstjänst. Det är ett arbete som kräver planering och samarbete på regional och lokal nivå.

Länsstyrelsen ansvarar tillsammans med kommuner, elnätsbolag och nationella myndigheter för identifiering och planering av hur samhällsviktiga verksamheter ska prioriteras vid en elbrist. Länsstyrelsen leder och sammanställer arbetet.

Prioriteringsarbetet görs enligt en metod som Energimyndigheten har utvecklat. Metoden kallas Styrel (styrning av el till prioriterade elanvändare vid bristsituationer). Länsstyrelsen Östergötland ansvar för att samordna planeringen i länet och har tillsammans med nationella myndigheter, kommuner och elnätsbolag kartlagt samhällsviktiga elanvändare som till exempel sjukhus, äldreboenden och räddningstjänst. Verksamheterna prioriteras utifrån vilka konsekvenser som inträffar om de inte får hjälp. Människors liv och hälsa prioriteras högst. Metoden är frivillig för kommuner att använda. I Östergötland deltar samtliga 13 kommuner i arbete att prioritera verksamheter inom sitt geografiska område enligt metoden.